

Trg dela	Ekonomsko ogledalo	UMAR
	številka 7/2004	str. 10

Izbrani kazalci trga dela	V tisoč			Rast v %		
	Φ 2003	V 2003	V 2004	V 2004/ IV 2004	I-V 2004/ I-V 2003	Φ 2003/ Φ 2002
A Aktivni po mesečnih poročilih (A=B+C)	874.9	874.6	872.9	-0.1	-0.3	-1.3
Formalno delovno aktivni	777.2	779.3	781.4	0.2	0.0	-0.8
B Zaposleni v podjetjih in organizacijah	633.0	633.6	636.4	0.1	0.3	0.3
Zaposleni pri samozaposlenih osebah	66.2	66.6	66.0	0.9	-0.9	-0.9
Samozaposleni (vključno s kmeti)	78.1	79.1	78.9	0.1	-1.9	-8.8
C Registrirani brezposelni	97.7	95.3	91.5	-2.5	-2.9	-4.8
Zenske	51.6	50.6	48.6	-1.8	-2.3	-1.8
Starejši od 40 let	43.1	42.5	40.0	-1.7	-7.4	-14.9
Brezposelni več kot 1 leto	47.5	47.1	43.1	-1.6	-10.7	-14.9
D Stopnja registrirane brezposelnosti (C/A), %	11.2	10.9	10.5	-	-	-
Moški	9.7	9.4	9.0	-	-	-
Zenske	13.0	12.7	12.3	-	-	-
E Prosta delovna mesta	12.1	12.5	15.2	27.2	7.6	4.4
Za določen čas, v %	73.8	74.0	75.5	-	-	-
F Nove zaposlitve	9.7	9.4	10.3	-7.6	4.9	5.3
Z nižjo izobrazbo	2.9	3.2	3.4	-6.6	2.8	8.5
S srednjo izobrazbo	5.3	5.0	5.5	-9.2	5.7	2.1
Z višjo in visoko izobrazbo	1.5	1.2	1.4	-3.1	6.8	11.3

Vir podatkov: SURS, ZRSZ, izračuni UMAR.

Tudi maja se je rast števila formalno delovno aktivnih nadaljevala, predvsem v drobnem zasebnem sektorju. Število delovno aktivnih se je najbolj povečalo v gradbeništvu, gostinstvu in javnih storitvah, zmanjšalo pa v prometu. Število registriranih brezposelnih je junija padlo pod 90 tisoč (na 89,156), prvič po novembru 1991. Delo je izgubilo 4,928 oseb, dobilo pa 4,251 brezposelnih, to je manj, kot je bilo črtanih iz drugih razlogov (4,275). Število prostih delovnih mest se je junija ponovno povečalo, na 16,521, število novih zaposlitev pa ponovno zmanjšalo, na 9,613.

Tokovi registrirane brezposelnosti kažejo v prvem polletju 2004 v primerjavi z istim obdobjem lani ugodnejšo sliko, kot pa smo je bili vajeni zadnja leta, ko se je število oseb, ki so izgubile delo, stalno povečevalo, število brezposelnih, ki so delo dobili, pa zmanjševalo. V prvem polletju 2004 je delo izgubilo le 0.4% več oseb kot v istem obdobju lani, dobilo pa 8.5% več brezposelnih kot v istem obdobju lani. Pri tem so se relativno močno povečale zaposlitve subvencionirane v okviru ukrepov aktivne politike zaposlovanja (za 30.1%, na 4,268), nesubvencioniranih zaposlitev pa je bilo za 5.4% več kot v istem obdobju lani. Večji kot lani je bil tudi priliv iskalcev prve zaposlitve (za 7.0%), skoraj enako kot lani pa je bilo število črtanj iz drugih razlogov (+0.4%). Število registriranih brezposelnih se je tako od konca decembra do konca junija zmanjšalo za 6,837 ali 7.7%, v primerjavi z istim obdobjem lani pa za 3.3%. Spreminja se tudi sestava registrirane brezposelnosti. Povečujejo se deleži žensk, mladih ter brezposelnih s srednjo in zlasti z višjo in visoko izobrazbo, znižujejo pa deleži starejših, dolgotrajno brezposelnih in brezposelnih brez srednje izobrazbe, ki pa so še vedno višji od 40%.

Po večletnih pripravah je bil junija sprejet zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (UL št. 63/04), ki ureja pravico do zaposlitvene rehabilitacije in nekatera vprašanja zaposlovanja invalidov. Zakon uvaja kvotni sistem zaposlovanja invalidov, ki je obvezen za vse delodajalce oziroma povezane družbe z najmanj 20 zaposlenimi. Kvote se lahko razlikujejo glede na dejavnost delodajalca (med 2 in 6%), določi pa jih Vlada Republike Slovenije na predlog Ekonomsko socialnega sveta. Delodajalec, ki ne izpolni kvote, je dolžan mesečno plačati prispevek v sklad za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov v višini 70% minimalne plače za vsakega invalida, ki bi ga bil dolžan zaposliti. Sredstva sklada (ki se oblikujejo še iz virov ZPIZ in proračuna) se uporabijo za različne vrste finančnih vzpodbud za zaposlovanje invalidov. Podjetja, ki zaposlujejo najmanj 40% invalidov, zakon opredeljuje kot invalidska podjetja. Posebna oblika zaposlovanja invalidov so še zaposlitveni centri. To so pravne osebe, ki zaposlujejo invalide izključno v t. i. zaščiteneh zaposlitvah, to je na delovnih mestih, ki so prilagojena delovnim sposobnostim in potrebam invalida, ki ni zaposljiv na običajnem delovnem mestu.

Graf: Komponente prirasta registriranih brezposelnih po četrtletjih 2000–2004 (v tisoč)

